

SERIKALI YA MAPINDUZI YA ZANZIBAR
WIZARA YA MAENDELEO YA JAMII, JINSIA, WAZEE NA WATOTO

TAARIFA YA WAZIRI WA MAENDELEO YA JAMII, JINSIA, WAZEE NA WATOTO MHE RIZIKI
PEMBE JUMA, KUHUSU MALENGO NA UTEKELEZAJI WA MAJUKUMU YA WIZARA.

TAREHE
07 OKTOBA 2022

Ndugu Wananchi,

Awali ya yote naomba nianze kwa kumshukuru Mwenyezi Mungu muumba wa mbingu na ardhi na vyote vilivyomo kwa kutujaalia pumzi zake pamoja na afya njema hadi kufika hapa hii leo kuweza kutoa taarifa hii na walio wagonjwa tunamuomba Mwenyezi Mungu awape afya njema.

Pia napenda kumshukuru Rais wetu mpendwa, Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi Dk Hussein Ali Mwinyi, kwa kuona umuhimu wa kuiunda Wizara

hii ya Maendeleo ya Jamii, Jinsia, Wazee na Watoto, na kwa ujasiri wake na kuniamini mimi kunichagua kuwa Waziri wa Wizara hii.

Pia nawashukuru Watendaji wenzangu wa Wizara kwa mashirikiano mazuri wanayonipa katika kuiongoza Wizara hii, nasema AHSANTENI SANA.

Pia shukrani zangu za dhati kwenu waandishi wa habari kwa kuitikia wito wa kuja hapa kushirikiana nasi katika kuwapa taarifa wananchi juu ya masuala mazima ya maendeleo na matarajio ya maendeleo katika wizara yetu.

Ndugu Wananchi.

Wizara ya Maendeleo ya Jamii, Jinsia, Wazee na Watoto ni miongoni mwa Wizara kumi na nane (18) za Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar katika awamu ya nane inayoongozwa na Mheshimiwa Dkt. Hussein Ali Mwinyi iliyoundwa tarehe 8 Machi, 2022. Wizara ina jumla ya wafanyakazi **278** (Unguja 238 na Pemba 40) na imeundwa na Idara nne (4) na Ofisi Kuu Pemba, ambazo ni:

1. Idara ya Mipango, sera na Utumishi. (divisheni ya ufuatiliaji na tathmini, maendeleo ya sera, Mipango ya Kisekta na divisheni ya Utafiti).
2. Idara ya Uendeshaji na utumishi (divisheni ya Utumishi, Uendeshaji na divisheni ya Utunzaji Kumbukumbu).
3. Idara ya Ustawi wa jamii na Wazee. (divisheni ya hifadhi ya Mtoto, ustawi wa jamii, Pencheni jamii na divisheni ya maendeleo ya Wazee)
4. Idara ya Maendeleo ya Jamii, Jinsia na watoto (divisheni ya Jinsia, maendeleo ya jamii, Maendeleo ya Watoto na divisheni ya Uratibu wa mapambano ya vitendo vya ukatili na Udhalilishaji wa Kijinsia.
5. Ofisi Kuu Pemba.

LENGO KUU LA WIZARA

Lengo Kuu la Wizara ni Kuimarisha utoaji wa huduma bora na za kutegemewa za ustawi wa jamii na ulinzi na kupanua wigo wa huduma hizo kwa watu masikini na walio hatarini zaidi katika jamii.

Ndugu Wananchi.

Wizara ya Maendeleo ya Jamii, Jinsia, Wazee na Watoto imepewa Majukumu yafuatayo:-

1. Kuandaa na kusimamia utekelezaji wa Sera na Mipango ya Wizara.
2. Kushajihisha kufanya tafiti za Ustawi wa Jamii kwa kupelekea maendeleo ya Sekta.
3. Kuimarisha usawa wa kijinsia.
4. Kusimamia haki na wajibu wa watoto.
5. Kuimarisha mfumo wa hifadhi ya mtoto.
6. Kuimarisha hifadhi ya wazee.
7. Kuendeleza utowaji wa misaada ya kiustawi kwa wananchi wanaoishi katika mazingira magumu zaidi.
8. Kusimamia malipo ya Pencheni Jamii kwa wazee wenye umri wa miaka **70** na kuendelea.
9. Kuimarisha uratibu wa hifadhi ya jamii
10. Kusimamia changamoto zinazowakabili watoto.
11. Kusimamia Ustawi wa watoto na Wazee wenye mahitaji.
12. Kuweka mazingira bora kwa kujenga ustawi wa wazee na watoto.
13. Kushajihisha maendeleo ya jamii.
14. Kupokea malalamiko ya jamii na kuyafanyiakazi.

Ndugu Wananchi.

Maendeleo ya jamii yanayojumuisha Wazee wa jinsia zote pamoja na watoto ambayo inayo miongozo na mikakati ya kisekta, kimataifa, kikanda na Dira za

maendeleo ya Zanzibar ambayo imetoa miongozo katika kukuza ustawi wa jamii. Hivyo, Wizara inaendelea kusimamia na kutekeleza malengo ya Dira ya 2050 ya Zanzibar, ILANI ya Uchaguzi ya CCM 2020 – 2025, Mpango wa Maendeleo wa Zanzibar 2021-2025, Malengo ya Maendeleo Endelevu (**SDGs 2025**) na kusimamia Sera ya Jinsia ya Zanzibar 2016, Sheria ya Hifadhi ya Mtoto 6/11.

Ndugu Wananchi.

PROGRAMU NA MIRADI YA WIZARA

Wizara ya Maendeleo ya Jamii, Jinsia, Wazee na Watoto inatekeleza malengo yake kupitia Programu moja ya Kitaifa na miradi sita (6) ya maendeleo kama ifuatavyo:

Ndugu Wananchi.

Programu na Miradi ya Maendeleo ya Wizara ni:

- i. Programu ya utekelezaji wa ahadi za nchi kuhusu jukwaa la kizazi chenye usawa
- ii. Mradi wa Hifadhi ya Wazee
- iii. Mradi wa Kuwaunganisha watoto na familia zao (SOS)
- iv. Mradi wa Hifadhi ya Watoto (UNICEF)
- v. Mradi wa Hifadhi ya Jamii (UNICEF)
- vi. Mradi wa Jinsia (UNFPA)
- vii. Mradi wa Hifadhi ya Mtoto (UNFPA)

MAFANIKIO YA WIZARA

Ndugu Wananchi.

Wizara ya Maendeleo ya Jamii, Jinsia, Wazee na Watoto imepata **mafanikio** yafuatayo:

1. Upatikanaji wa Programu 2 mpya na Mradi mmoja wa maendeleo ifuatayo:

- Programu ya PAMOJA – World Bank
- Programu ya Tokomeza ukatili wa kijinsia, shirikisha wanawake katika uongozi – EU
- Mradi wa ujenzi wa nyumba za kisasa za wazee Welezo - UAE

Mbali na Programu na Miradi iliopo Wizara inapokea misaada kutoka HelpAge Foundation na International Organisation for Migration (IMO) ambapo Wizara imesaini mikataba ya makubaliano katika kusaidia nyanja zifuatazo:

- a. Kusaidia wazee
  - b. Kusaidia mahitaji katika uendeshaji wa nyumba salama
2. Uendeshaji na utoaji wa huduma ya malezi kwa wazee yaliopo Welezo 34 (Wanawake 11 wanaume 23) na Sebleni Wazee 19 (wanaume 5 na 14 wanawake) kwa Unguja na Limbani Pemba Wazee 9 (wanawake 3 na wanaume 6) na kituo cha kulelea watoto kilichopo Mazizini chenye watoto 24 (wanawake 13 wanaume 11). Aidha, Serikali inatenga jumla ya TZS 31 Milioni kila mwezi kwa ajili ya uendeshaji wa vituo hivyo.
  3. Kufanyika kwa tathmini ya vituo 9 vya kulelea watoto (binafsi), (Unguja vituo 8 na Pemba kituo 1) kwa lengo la kuweka mikakati na kuimarisha utoaji wa huduma katika vituo hivyo kwa kushirikiana na wasimamizi wa vituo binafsi.
  4. Kuendelea kutoa Pencheni kwa wazee 28,706 wenye miaka kuanzia 70 ambapo jumla ya **TZS.1,102,376,000** bilioni zimelipwa kwa mwezi Julai, Agosti na Septemba 2022. Wazee wapya waliosajiliwa ni 287 na waliofariki 247 kwa Unguja .
  5. Kutoa msaada wa **TZS.30,000** kila mwezi kwa watoto mayatima na watu wanaoishi katika mazingira magumu ambapo familia 103 na watoto mapacha familia 9 zinapatiwa msaada huo.
  6. Kurekebisha tabia za watoto wanane kupitia kituo cha TAYI na Kituo cha Mafunzo ya Amali.

7. Kusimamia utaratibu wa kupata mafao ya watumishi wa Umma na sekta binafsi wanaopata ajali kazini. Jumla ya wafanyakazi 104 tayari maombi yao ya **TZS.167,810,859** (**TZS.110,574,852** Unguja na Pemba **TZS.57,236,007**) yamewasilishwa Serikalini na maombi ya watumishi 12 yawesalishwa katika makampuni kwa ajili ya kupatiwa fidia zao. Karibuni zoezi hili litasimamiwa na mfuko wa Hifadhi ya Jamii Zssf
8. Kupokea na kusuluhisha madai ya kijamii kama ifuatavyo:
- Jumla ya madai 231 yamepokelewa ya huduma za watoto ambapo mikataba 21 imefungwa kwa utoaji wa huduma kwa watoto zinazojumuisha, ada za elimu, ada ya bima ya afya na chakula na mavazi.
  - Madai 117 ya mvutano wa watoto baina ya wanafamilia ambapo jumla ya mikaba 12 imefungwa ya watoto kurejeshwa kwa mama zao kwa mujibu wa kifungu nambari 35 cha Sheria ya Mtoto nambari 6 ya mwaka 2011.
  - Katika matukio ya udhalilishaji Jumla ya madai 173 ya udhalilishaji wa watoto zimeripotiwa (kesi 108 ubakaji, kulawiti 33 na 32 za kuingilia kinyume na maumbile. Wizara imefuatilia kwa Mkurugenzi wa mashtaka ambapo kwa mwezi Agosti kesi 23 zimetolewa hukumu kwa upande wa Unguja kwa washitakiwa 14 ambapo wanatumikia kifungo cha miaka 7 hadi 30.
9. Kuanzisha mfumo wa ukusanyaji wa takwimu wa kesi za udhalilishaji wa watoto (PRIMERO) kwa kushirikiana na Shirika la UNICEF pamoja na uanzishaji wa data base ya usajili wa kesi/malalamiko yanayowasilishwa Wizarani.
10. Matayarisho ya Kanuni ya Pencheni Jamii na Kanuni ya kuanzisha, kusimamia na kuratibu makaazi ya wazee yamekamiliika na kuwasilishwa kwa mwanasheria Mkuu wa Serikali. Vilevile, Wizara imefanya tathmini ya mapitio ya Sheria ya Mtoto nambari 6 ya mwaka 2011 na tayari imewasilishwa katika Tume ya kurekebisha Sheria kwa ajili ya kukamilisha hatua zilizobakia.
11. Uzinduzi wa Mwongozo wa Uanzishaji na Usimamizi wa Nyumba salama(Agosti 30)

12. Kuendelea kuhamasisha jamii na kusimamia kamati za wilaya, vituo vya mkono kwa mkono na waratibu wa Shehia kwa kutokomeza ukatili wa kijinsia na udhalilishaji. Jumla ya **TZS.15,000,000** zimetengwa kwa ajili ya waratibu wa Shehia na Madawati. Matangazo ya maigizo 5 ya kupinga udhalilishaji yametayarishwa na yanaendelea kurushwa hewani
13. Kuadhimisha matukio maalum ya Kitaifa na kimataifa ikiwemo siku ya mtoto wa Afrika na siku ya kupinga usafirishaji haramu wa binaadamu duniani na maadhimisho ya siku ya wazee duniani yaliyofanyika tarehe 1 Oktoba 2022.
14. Mikutano mbalimbali na washirika wa maendeleo ikiwemo UNICEF, UNFPA, IOM, UN WOMEN, SOS, World Bank, WHO pamoja na wadau wa ndani ikiwemo ZAYEDES, JUWAWAZA, JUYAWAZA, Maalim Mussa Foundation, Smile for Community, Pathfinder na Wizara ya Maendeleo ya Jamii, Jinsia, Wanawake na Makundi Maalum ya Tanzania Bara.

Ndugu Wananchi,

Mbali na mafanikio yaliopatikana bado zipo changamoto kadhaa zinazoikabili jamii ikiwemo:

1. Matukio ya udhalilishaji kwa wanawake na watoto

Wizara kwa kushirikiana na Wizara ya Afya imeazisha vituo vya mkono kwa mkono, Kamati za Wilaya pamoja na madawati ya Polisi katika kuhakikisha kesi za udhalilishaji zinapata hukumu stahiki kwa wakati.

2. Rushwa ya muhali katika utoaji wa ushahidi wa kesi za udhalilishaji

Wizara inaomba jamii iunge mkono jitihada za Serikali yetu na ishiriki kikamilifu katika utoaji wa ushahidi mahakamani ili kutokomeza udhalilishaji wa kijinsia nchini.

3. Mifarakano ya wanafamilia katika utoaji wa huduma za utunzaji wa watoto.

Jamii iwajibike katika utoaji wa huduma muhimu za watoto kwa lengo la kuimarisha makuzi na hifadhi ya watoto.

4. Watoto kutelekeza Wazee

Nawanasihi vijana wenzangu kuacha kuwanyanyapaa wazee kutokana na uzee wao, wazee wametulea tuwalee na ndio ngao ya Taifa letu.

Ndugu Wananchi,

Wizara ya Maendeleo ya Jamii, Jinsia, Wazee na Watoto imejiwekea Mikakati ifuatayo katika kipindi cha miaka mitatu ijayo (2022-2025):

1. Kuanzisha na kuratibu vituo vya mkono kwa mkono kwa ajili ya kuharakisha utatuzi wa kesi za ukatili wa kijinsia na udhalilishaji.
2. Kufanya tafiti za zifuatazo kwa lengo la kupata takwimu halisi na kutayarisha mipango mkakati ya kuimarisha utoaji wa huduma :-
  - i. Kuainisha idadi ya wazee na watoto wanaoishi katika mazingira magumu
  - ii. Kufanya tafiti za watoto mayatima na mazingira yao wanayoishi na athari kwa watoto mayatima wanaofiliwa na baba zao.
  - iii. Kufanya tafiti ya watoto wanaozurura mitaani na kujiqaji
3. Kutayarisha Sheria ya Ustawi wa Jamii na kanuni ndogondogo katika kudhibiti biashara haramu ya binaadamu, udhibiti wa watoto katika maeneo ya starehe.
4. Kutayarisha Mikakati na miongozo ya hifadhi ya wazee na watoto
5. Kuimarisha mfumo na utoaji wa huduma ya Pencheni Jamii kwa wazee waliofikia umri wa miaka 70
6. Kujenga na kufanya matengenezo ya ofisi na nyumba za wazee Unguja na Pemba
7. Kusimamia Mpango wa uwezeshaji wanawake kiuchumi kwa kushirikiana na Ofisi ya Rais, Kazi, Uchumi na Ukwekezaji
8. Kusimamia utekelezaji wa Programu na Miradi ya Maendeleo
9. Kuanzisha Mpango madhubuti na usimamizi mzuri katika kujenga ustawi wa wazee na watoto pamoja na utowaji wa misaada ya kiustawi kwa wananchi wanaoishi katika mazingira magumu zaidi
10. Kuimarisha na kuleta ufanisi katika kamati za Wilaya na waratibu wa shehia katika kudhibiti ukatili wa kijinsia na udhalilishaji.
11. Kuwezesha na uhamasisha jamii katika kutoa ushahidi na kupiga vita dhidi ya ukatili wa kijinsia na udhalilishaji.
12. Kutokomeza biashara haramu ya binaadamu/watoto

13. Kuhamasisha wanawake kujiendeleza kielimu, kiuchumi na kuwania nafasi mbalimbali za uongozi.

Ndugu Wananchi,

Wizara ya Maendeleo ya Jamii, Jinsia, Wazee na Watoto kwa kushirikiana na taasisi mtambuka pamoja na washirika wa maendeleo inaendelea kuhamasisha jamii juu ya kudhibiti matukio ya udhalilishaji, kubuni miradi na kufanya tafiti mbalimbali kwa lengo la kutatua changamoto zilizopo kwa kuimarisha utoaji wa huduma, hifadhi na ustawi wa jamii.

Mwisho si kwa umuhimu naomba kutoa wito kwa wananchi wetu wa zanzibar kusimamia malezi ya pamoja kwa watoto wetu, kupiga vita na kupinga vitendo vyote vya ukatili na udhalilishaji wa kijinsia. Tushirikiane kuona vitendo hivi vinakoma. Wizara itaenda sambamba na vijogoo wote watakaoshindwa kudhibiti hisia na matamania yao kwa watoto wetu, tutakula nao sahani moja na kuhakikisha sheria inachukua mkondo wake.

Zanzibar bila ya vityendo vya udhalilishaji inawezekana sana.

**Natanguliza shukurani zangu za dhati kwenu kwa kuniskiliza na nakutakia
utekelezaji mwema wa majukumu yenu.**

AHSANTENI SANA KWA KUNISIKILIZA.